

Stichting Samen Succes

n i e u w s b r i e f No. 3, april 2005

Meisjes in de Boardingschool

In deze nieuwsbrief

- IERSE BISSCHOP FINANCIERT NIEUWE KLASLOKALEN
  - WELKOMSGESCHENK
  - SAMMY RONGO OLUNGURA
  - EEN WEEK UIT HET WERKBOEK
  - LERAREN VERTELLEN
  - PLANNEN
-

De nieuwsbrief is bestemd voor iedereen die, op welke wijze dan ook, de stichting 'Samen Succes' heeft gesteund.

VAN HET BESTUUR

De stichting Samen Succes is inmiddels goed thuis in het Keniaanse dorp Mbara. De school die we een paar jaar geleden besloten op te knappen en uit te breiden is natuurlijk nog niet af, maar toch durven we het al een aanwinst te noemen voor de afgelegen en achtergebleven streek West-Pokot. Langzaam komt er iets meer ruimte voor de leerlingen. Eindelijk hebben we iets meer leraren beschikbaar voor die grote schare kinderen. En de planken in de nieuwe bibliotheek vullen zich met de eerste stapels boeken.

Piet de Peuter, de hardloper die onze veldwerker werd, heeft de afgelopen winter samen met de Mbara-bevolking stevig de schouders gezet onder de laatste fase van bouw. Dick van Andel en Petra Munneke waren kortere tijd aanwezig om een handje te helpen. Sammy Rongo Olungura, onze bevriende Keniaanse atleet, bereidt zich inmiddels voor op een nieuw zomerseizoen met wedstrijden in Nederland. Sammy is Local Hero en de Stichting Local Heroes overhandigde hem het afgelopen najaar, voor de start van de Zeven Heuvelenloop in Nijmegen, een dikke cheque voor het werk in Mbara.

We zijn ook dankbaar voor al die individuele donateurs en Nederlandse schoolkinderen die over de brug kwamen. De school groeit, het onderwijsniveau stijgt en de kinderen van het dorp doen echt hun best. We moeten ze blijven helpen.

IERSE BISSCHOP FINANCIERT NIEUWE KLASLOKALEN

Ongeveer veertig jaar geleden nam een Ierse missiepost het initiatief om enkele klaslokalen te bouwen in Mbara. Enkele jaren geleden heeft onze stichting Samen Succes het plan opgevat om de school uit te breiden en de inmiddels vervallen lokalen weer op te knappen. De leren zijn blij met onze werkzaamheden en besloten de school weer te ondersteunen met geld dat van een Spaanse donor kwam voor het bouwen

van vier nieuwe klaslokalen. Met soms meer dan 100 leerlingen in een klas is het bijna onmogelijk om les te geven.

De Ierse bisschop beloofde KSH 700.000 (ongeveer € 6500). De bisschop stelde wel als eis dat de lokale bevolking dan ook minimaal KSH 50.000 bij elkaar zou brengen, en dat gebeurde. Piet kwam begin januari in Mbara aan en begon direct met de ouders aan het graven van de funderingen. Die snelle aanpak bleek echter wel erg voortvarend. Toen Dick enkele weken later in Mbara aankwam en na ging kijken wat de vorige twee klaslokalen hadden gekost constateerde hij dat er voor KSH 700.000 hooguit twee lokalen gebouwd konden worden.

Piet en Dick maakten een afspraak in Kitale met de Ierse bisschop om uit te leggen waarom vier klaslokalen voor dat geld niet mogelijk is. Een begroting van de benodigde bouwmaterialen wees een veel hoger bedrag uit. Bovendien is het transport van cement, betonijzer, hout, enz. in de bergen een onkostenpost die op minder afgelegen plekken veel kleiner is.

De bisschop begreep dat en ging akkoord met de bouw van twee lokalen voor het bedrag.

De plaatselijke aannemer die bij onze vorige bouwprojecten had geholpen had de fundatie uitgezet. Deze bleek echter niet haaks te zijn. Na overleg met de hoofdleraar en het schoolcomité werd besloten de fundering opnieuw te graven. Dat betekende weer dagen zwaar graafwerk voor tientallen ouders. Inmiddels is de fundering gestort en is er een begin gemaakt met het metselwerk. De lokale bevolking zal de twee nieuwe lokalen zelf afbouwen. We zijn benieuwd of het werk klaar is als Piet de volgende keer naar Mbara afreist.

WELKOMSGESCHENK

Van Petra Munneke: Op 20 januari, kwamen Dick en ik, na twee dagen reizen en 4 uur wandelen uitgeteld 's avonds om 8 uur aan in Mbara, een kip onder de arm die we van Moses onderweg hadden gekregen als

welkomscadeau, “hoeft echt niet, is te veel” maar Moses stond erop. “Nog even bij de school kijken” zei Dick, benieuwd hoe het geheel eruit zag sinds zijn vertrek april 2004. Doodstil en donker was het op het terrein. We liepen langs de school en bij het lokaal van groep 7 keken opeens 90 leerlingen ons aan; bij het licht van twee olielampjes zaten zij daar uiterst geconcentreerd hun schoolwerk te doen. Een mooi gezicht was dat. Het lag er goed bij; voor mij was de bibliotheek en de lerarenkamer nieuw, en ook alles in de verf. Nou op naar de hut. Piet zal ons vast niet meer verwachten. Bijgepraat en wat gedronken. Maar wat nu te doen met de kip. “zullen we hem op het erf laten lopen? of stiekem ervandoor laten gaan en zeggen dat hij plots weg was? Of morgen in de pan. Dick was zonder twijfel. “niks weg laten lopen, ben je gek, en ook niet op het erf, het is wel eten hoor! De kip, met vastgebonden poten, opfladderend onder het bed. Om 6 uur bij het kraaien van de rest kwam Piet met de pangang de hut binnen en graaide de kip onder het bed vandaan. Ik kneep mijn ogen dicht en stopte mijn vingers in de oren, ik hoorde nog wat gekakel en het was stil. Bij het ontbijt lag hij gestript in de pan en ‘s avonds gestrekt op het vuur. We hebben heerlijk gegeten. Bedankt Moses!

EEN WEEK UIT HET WERKBOEK

Door Piet de Peuter

Er is de afgelopen maanden gebouwd, gegraven, geschilderd, gelachen, gediscussieerd, gekookt, gewinkeld, geslapen, getimmerd, gezaagd, gebakken, gereend, gelezen, geschreven, gewassen, gedacht, geprobeerd, geluisterd, gescrabbeld, gepraat. Genoeg woorden waar een ieder wel iets bij kan voorstellen. Laten we overgaan tot wat praktijkvoorvalletjes waar ik hier in Mbara mee te maken krijg. Er ging ook wel wat mis. We zijn er bijvoorbeeld achter gekomen dat we het hout beter op een goedkoper adres kunnen kopen. In januari werd het graven van de funderingen voor de nieuwe klaslokalen (met het geld van de Ierse bisschop) iets te enthousiast aangepakt.

Met als gevolg dat ik met Petra en Dick na hun aankomst heel wat te bepraten had. Het vuur laaide soms hoog op, maar we kwamen er natuurlijk samen wel weer uit. De fundering werd opnieuw gegraven, waarbij de plaatselijke mensen veel zwaar werk verzetten. Na vier dagen graven met ongeveer vijftig ouders was de fundering dan toch op orde.

Inmiddels is het zondag 12 februari en hebben we een rustdag. Ik zit in mijn hutje. Morgen gaan we weer verder met de bibliotheek, de funderingen storten voor de twee nieuwste lokalen en de bouw van een schuur voor de opslag van mais. Misschien is het leuk om een eens een week uit het “werkboek” over te nemen, zodat men een beeld krijgt wat er zoal gebeurt. We gaan een maand terug. Het begin van een nieuw verblijf hier in het dorp.

- 10 januari:

Uren gewandeld om naar Mbara te komen. Iedereen begroet in verband met aankomst. Water gehaald. Mary voorgesteld aan schooldirecteur Justus. Mijn huisje schoongemaakt. In de avond het kasboek bij gewerkt.

- 11 januari:

Drie kwartier hardgelopen. Daarna met de werkers het uitzetten van de funderingen voor de klaslokalen gedaan. In de middag met Justus en werkers Joseph, John en Moses planning gemaakt voor de komende twee weken.

- 12 januari:

Gewerkt. Verder gegaan met het uitzetten. Grondwerk. Stenen sjuuwen, stenen hakken. Rooster van de werkplanning ontvangen van Justus. De kop van de nieuwe klas is eraf! Kinderen hebben stenen verzameld.

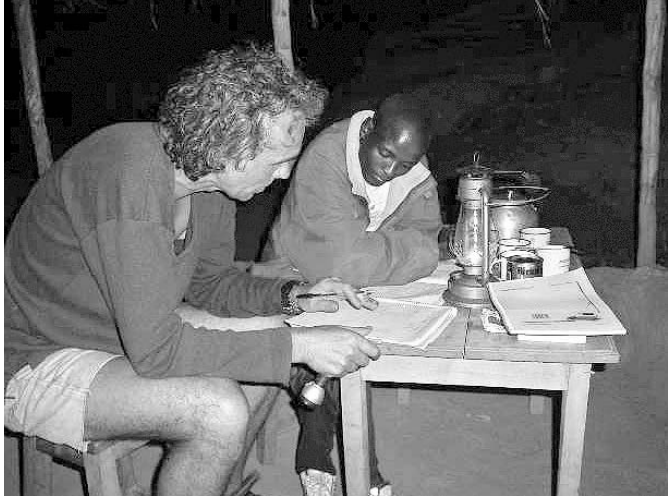
- 13 januari:

Drie kwartier hardgelopen. Verder met de werkzaamheden. 's Middags vergaderd met ouders.

- 14 januari:

Hardgelopen. Werk: graven, stenen hakken, bomen gerooid die in de weg stonden. Dit keer veel mensen uit het dorp aan het werk, ik schat tachtig tot honderd. De kinderen hebben opnieuw stenen verzameld.

*Sammy neemt met Piet
het trainingschema door*

Later op de dag mijn huisje gereinigd in verband met ongedierte.

Nou, dit geeft misschien een indruk waar we zoal in een willekeurig week mee bezig zijn. Vanuit een warm en droog Kenia proberen we jullie ook in de toekomst op de hoogte te houden.

SAMMY

Goed nieuws is dat Sammy afgelopen jaar goede wedstrijden heeft gelopen:

- Zevenaar, 10 km , 27.41, eerste plaats
- Tilburg, 10 engelse mijl, 46.53, eerste plaats
- Amsterdam, 10 engelse mijl, 47.34, zesde plaats
- Nijmegen, 15 km, 43.49, zesde plaats
- Tilburg Waranda Cross, vierde plaats
- 's-Heerenbergloop, 15 km, 43.39, vierde plaats.

Met deze resultaten waren Sammy, coach Yobes Ondeiki en Piet heel blij.

Sammy komt begin april weer naar Nederland en zal als eerste wedstrijd de Parelloop in Brunsum doen. Hij is in zeer goede vorm aldus de coach en Piet dus wie weet...10 april gaat Sammy in hazen voor Luc Krotwaar, de man die zich voorbereid op de wereldkampioenschappen in Helsinki, tijdens de marathon in

Rotterdam. Tot 31 mei loopt hij dan nog bijna wekelijks wedstrijden hier en misschien ook nog elders in Europa. Wij wensen hem heel veel succes!!

LERAREN VERTELLEN

Voorlopig vrijwillig voor de klas.

Nancy Andiema is 22 jaar en staat sinds september vorig jaar als vrijwilliger voor de klas op de Mbaralagere school. Onze stichting betaald haar maandelijks een kleine vergoeding.

Ze legt uit dat ze pas over een jaar of drie aan de beurt is voor een door de overheid betaalde onderwijssbaan. De Keniaanse autoriteiten plaatsen afgestudeerde onderwijzers in minder populaire streken, zoals hier in Mbara. Nancy haalde in augustus 2004 haar diploma als onderwijzeres. Ze komt uit de streek: ze groeide op in Kapenguria, een dag reizen van hier. Toen ze hoorde dat er vrijwilligers in Mbara werden gezocht wilde ze er aan de slag. Ze heeft hier familie wonen, waar ze in de hut kan slapen. Eén keer per maand gaat ze naar haar geboortestad.

Ze vindt het leuk om les te geven, al is het voor salaris van 2500 shilling per maand. Nancy ziet forse ver-

schillen tussen de kinderen hier in de bergen en in haar stad.

Nancy: "Ik spreek geen Pokots, alleen Swahili. Dat maakt het lesgeven moeizamer. In de laagste klassen kom je bijna niet aan andere vakken toe omdat eerst het taalonderwijs moet, Engels en Swahili."

Officieel is ze aangesteld voor de vakken wiskunde, wetenschap en Engels. Naast het lesgeven stuit ze vaak op problemen die vooral de meisjes in haar klassen hebben.

"De meeste meisjes zullen de hoogste klassen niet halen vanwege de cultuur van besnijdenis en vroeg trouwen. Besnijdenis is in Kenia bij wet verboden, maar hier in deze afgelegen streek wordt de oude gewoonte nog toegepast. Misschien dat dit heel langzaam, hopelijk ook door onderwijs, zal veranderen. Dat kun je niet zomaar forceren, het zit er heel diep in."

Wat wil ze in de toekomst? "Ik wil graag verder studeren. En natuurlijk een leuke man en kinderen. Maar wel blijven werken."

Ik zie steeds meer drankgebruik

Justus Maket is nu anderhalf jaar directeur van de primary school in Mbara, die gesteund wordt door onze stichting. Justus is dertig jaar en geboren in

Mbara (hij zat op deze school samen met onze renner Sammy) en kwam hier terug nadat hij elders een paar jaar voor de klas stond. Hij is blij nu op zijn oude school directeur te zijn.

- Hoe heb jij je opleiding gedaan?

"Na de lagere school hier ging ik naar de middelbare school in Orthoum. Dat was tot 1998 nog redelijk te betalen. Toen kostte dat per jaar 3.000 Keniaanse shilling (30 euro). Als je nu naar de middelbare school gaat ben je jaarlijks 20.000 shilling kwijt. Daarna deed ik een twee jaar durende opleiding voor onderwijzer."

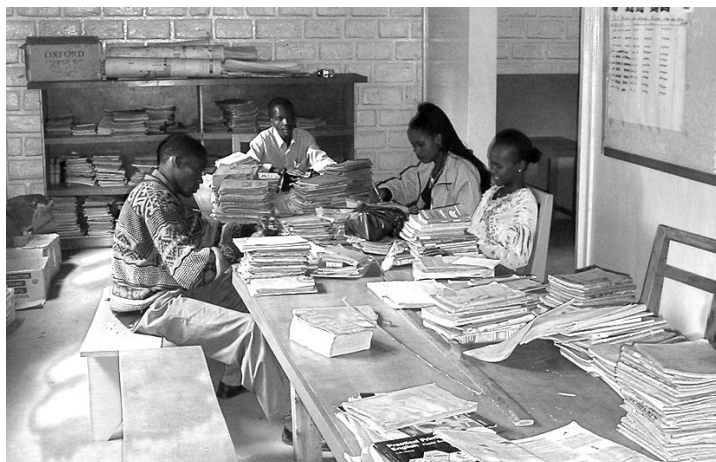
- Hoeveel verdient een leraar?

"Een onderwijzer verdient hier op school 10.000 shilling, als directeur krijg ik 12.000. Ik hoop dat ik nog eens de vervolgopleiding voor schooldirecteur kan doen. Wie die heeft kan een salaris bedingen van 35.000 shilling. Dat zou mooi zijn, want dan kan ik mijn kinderen ook laten studeren. Ik heb er drie."

- Wat zie je als problemen hier?

"De kinderen kunnen hier dan wel gratis naar school en van de overheid krijgen we een minimaal aantal lesboeken, maar bijvoorbeeld het boekje waarmee de eindtest wordt gedaan, moeten de ouders betalen. Het is niet veel, maar voor sommige ouders toch weer een hobbel."

Justus en zijn medewerkers in de staffroom

We lossen het op door alles uit te schrijven op het schoolbord.

Ernstiger is dat ik zie dat het de laatste jaren hier weer armer wordt. Dat heeft ook te maken met het groeiende drankgebruik. Het zelf brouwen van bier is niet meer verboden en veel mensen spenderen hun weinige geld aan het bier dat in omloop komt. Het is echt een probleem. Vroeger dronken alleen de ouderen, nu zie ik steeds meer jongeren drinken.

Door de toenemende armoede komen veel meisjes in de knel. De ouders zien zich gedwongen hun dochters nog eerder te laten trouwen, zodat ze de bruidsschat, 'de dowhery', kunnen ontvangen. Een meisje met een paar klassen lagere school is ongeveer vijf koeien waard. Komt ze uit het dorp beneden dan is dat al gauw tien koeien. Door dit systeem maken maar weinig meisjes de lagere school af. Vorig jaar zijn er tien jongens naar de middelbare school gegaan, geen enkel meisje. Van die tien jongens halen er misschien vier de eindstreep. De meesten moeten door geldgebrek stoppen."

- Heb je genoeg leraren?

"Op dit moment hebben we zes onderwijzers van de overheid, en vijf vrijwilligers die door jullie stichting worden betaald. Als er weer een lokaal afgebouwd is,

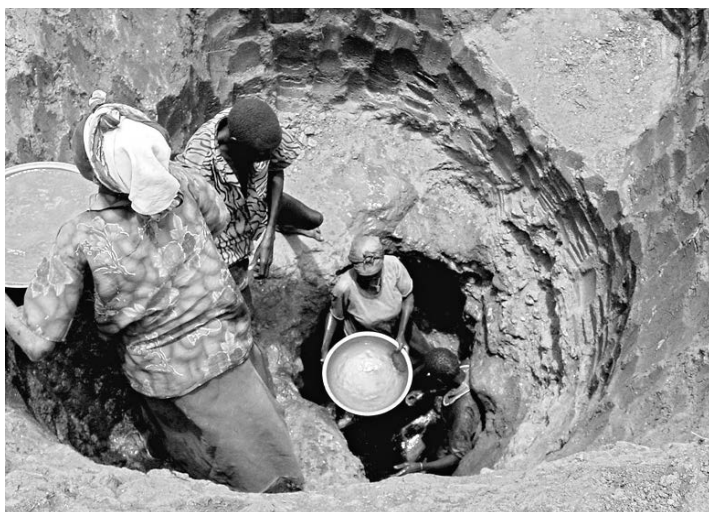
heeft de regering toegezegd weer een onderwijzer erbij te zetten. Op het moment is de situatie dus redelijk. En de meesten zijn goed gemotiveerd. Vergeet niet, het zijn hele grote klassen. Vergeleken met andere scholen in Kenia zijn de levensomstandigheden ook voor de leraren primitief.

Meestal heeft een directeur een administrateur naast zich. Ik zou er in januari één krijgen. Maar die is nog niet op komen dagen. Ik hoorde dat de betreffende persoon elders niet optimaal functioneerde en daarom een overplaatsing naar onze Mbarra-school heeft gekregen. Misschien dat hij er daarom nog niet is."

NIVEAU OP DEZE SCHOOL GAAT VOORUIT

Mijn naam is Mary Njoroge en ik kom uit Eldoret, de stad op anderhalve dag reizen van Mbarra. Op dit moment geef ik als vrijwilliger les op de school hier in het dorp. Het is hier in elk opzicht afgelegen. Maar de mensen zijn hier niet vijandig, hoewel dat door Kenianen wel eens over deze streek wordt gezegd. Ik vind ze gastvrij. Volgens mij zijn ze erg gemotiveerd om mee te helpen aan de verbetering van de school en het onderwijs. Het valt me op dat de kinderen hier

Goudzoeken

Mary Njoroge

erg achter lopen ten opzichte van de kinderen die ik in de stad ken. Omdat de kinderen hier thuis de lokale taal (Vanacular) van Pokot spreken, is het voor hen erg moeilijk de school opdrachten in Swahili of Engels te begrijpen. Het is belangrijk om in de eerste klassen vooral taalonderwijs te geven.

Door de armoede komen veel kinderen onregelmatig naar school. Want hun ouders gaan in tijden van een slechte oogst zoeken in de omgeving. Ze zijn dan van s'ochtends vroeg tot s'avonds laat weg en de oudere kinderen moeten dan voor de kleintjes zorgen. Het zou mooi zijn als de ouders enigszins geschoold konden worden. Lezen en schrijven, of een cursus naaien of timmeren zodat ze met normalere werktijden een inkomen kunnen verdienen.

Het niveau van de school hier in Mbara is de laatste twee jaar wel vooruit gegaan. Dat kunnen we zien aan de cijfers van de leerlingen in het nationaal eind-examen (en soort Cito-toets). Dat kan nog behoorlijk verbeterd worden als er meer boeken en voldoende leraren komen.

Het overgrote deel van de meisjes hier wordt besneden, ergens tussen hun veertiende en achttiende. De meesten zitten dan nog op de lagere school. Kort daarna gaan ze trouwen en houden ze op met school. Het zou beter zijn als ze hun opleiding afmaken en

proberen werk te vinden zodat ze niet geheel afhankelijk van hun man zijn.

De inzet van de lokale bevolking voor dit schoolproject van Samen Succes vind ik groot. Zoveel mensen als er opkomen om stenen te verzamelen en te hakken voor de fundering van nieuwe lokalen. Of voor het halen van water voor het aanmaken van cement. En de groep vrouwen die elke keer komt schilderen. Het is ongelooflijk.

Tegen iedereen die dit project steunt wil ik zeggen: het wordt enorm gewaardeerd. Als iemand nog vragen of suggesties voor mij heeft, kunt u me mailen: mashels2002@yahoo.com

Vriendelijke groeten,
Mary.

PLANNEN

Inmiddels zijn negen lokalen geschikt om goed onderwijs te geven. Dit jaar komen er weer twee nieuwe lokalen bij en wordt het laatste oude lokaal, wat nu geheel in onbruik is, opgeknapt. De bibliotheek en lerarenkamer zijn klaar en de slaapverblijven die worden gebruikt door de hoogste groepen zien er weer fris uit. Dit jaar zal de laatste hand worden gelegd aan de bouwwerkzaamheden. Onze aandacht zal

nu vooral uitgaan naar het verbeteren van het onderwijs. Voldoende leraren lijkt een eerste vereiste. De motivatie van enkele leerkrachten kan wellicht ook nog verbeteren. De bibliotheek zal verder voorzien worden van boeken en in gebruik kunnen worden genomen. Inmiddels is er een start gemaakt met het maken van schoolbanken en tafels, die zijn er nu veel te weinig. Verder zal bekeken worden of er nu voldoende schoolboeken zijn. Nu het schoolcomplex er redelijk goed uitziet, moet het natuurlijk ook onderhouden worden. Langzaam maar zeker hopen we dat de school op eigen benen verder kan. Op de bouwrijp gemaakte grond van de school wordt dit voorjaar weer mais geplant. Als er voldoende regen valt levert dit een aardige cent op waarmee de school zelf zoveel mogelijk in haar onderhoud kan voorzien.

STICHTING 'SAMEN SUCCES'

De stichting heeft als doel: het bevorderen van het ontwikkelen van de regio Mbara (Kenia) en richt zich in het bijzonder op het stimuleren van onderwijs in de regio.

BESTUUR

Voorzitter: Petra Munneke
 Vice voorzitter, veldwerker: Dick van Andel
 Secretaris, penningmeester: John Visser
 Bestuurslid: Teun Iagas
 Bestuurslid, veldwerker: Piet de Peuter
 Bestuurslid: Samuel Rongo Olungura

ADRES / INFORMATIE / ONDERSTEUNING

Stichting 'Samen Succes'
 T.a.v. Petra Munneke
 Email: chateauroux@hetnet.nl
 Secretaris: John Visser
 Tweede Leliedwarsstraat 1hs
 1015 TC Amsterdam
 Giro: 95 23 574
 t.n.v. Samen Succes
 Website: www.helpmbara.tk

JAARVERSLAG 2004 STICHTING 'SAMEN SUCCES'

INKOMSTEN

- Donatie particulier	€ 6654,94
- Donatie organisatie	€ 18448,01
- Lezers Trouw	€ 60,00
- BOAC Rotterdam	€ 500,00
- Wings off Support	€ 5000,00
- School Dussen	€ 2150,00
- Grift Park Utrecht	€ 3988,01
- J. Kooymanstichting	€ 1000,00
- World Runners	€ 250,00
- Cordaid	€ 5000,00
- Multatuli Travel	€ 500,00

Totaal	€ 25102,95
--------	------------

UITGAVEN

Kosten Stichting	€ 344,05
Reis en verblijfskosten	€ 2854,82
Vergoeding veldwerker	€ 2966,00
Transport bouwmaterialen	€ 1182,11
Algemene verbetering gebouwen	€ 5845,89
Gereedschappen	€ 213,65
Lerarenkamer en bibliotheek	€ 4530,41
Salarissen leraren	€ 627,82
Divers	€ 427,25

Totaal	€ 18992,00
--------	------------

LIQUIDE MIDDELEN PER 31/12/04

Saldo van giro rekening	€ 5823,49
Saldo van Keniaans kasboek	€ 17,26

Totaal	€ 5840,75
--------	-----------

**HIERBIJ EEN ACCEPTGIRO. MET UW
BIJDRAGE HOPEN WIJ HET WERK IN MBARA
VERDER TE KUNNEN VOORTZETTEN.**